

Stanovisko Republikovej únie zamestnávateľov

- Zákon o požiadavkách na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím a o doplnení niektorých zákonov
 - <https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/61>
 - Materiál v pripomienkovom konaní do 15.02.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky.

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Predmetom návrhu zákona je definovať požiadavky na prístupnosť určitých služieb. Službami v rámci smernice sú najmä elektronické komunikačné služby, služby poskytujúce prístup k mediálnym službám, služby v oblasti dopravy, bankové služby, služby elektronického obchodu a iné. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb sa vzťahuje nielen na služby, ale aj na výrobky, predkladaný návrh zákona sa týka iba služieb. Samotné požiadavky na prístupnosť sa navrhuje ustanoviť nariadením vlády Slovenskej republiky, ktorým sa navrhuje návrh zákona vykonať.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 28.06.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Predmetom návrhu zákona je definovať požiadavky na prístupnosť určitých služieb. Službami v rámci smernice sú najmä elektronické komunikačné služby, služby poskytujúce prístup k mediálnym službám, služby v oblasti dopravy, bankové služby, služby elektronického obchodu a iné. **RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k materiálu ako celku – skrátené pripomienkové konanie

Namietame skrátené MPK a žiadame predĺženie MPK na bežný termín v trvaní 3 týždne.

Odôvodnenie

Cit. z Predkladacej správy: „Návrh zákona o požiadavkách na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím o doplnení niektorých zákonov predkladá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na základe úlohy č. B.29 uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 491 z 2. októbra 2019 z dôvodu prijatia smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/882 zo 17. apríla 2019 o požiadavkách na prístupnosť výrobkov a služieb, ktorá nadobudla účinnosť dňa 27. júna 2019, s termínom transpozície do 28. júna 2022. Povinnosť zosúladenia právnych predpisov s uvedenou smernicou bola zahrnutá aj do Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na mesiac február 2022.“

Povinnosti sa týkajú mnohých odvetví služieb, napr. bankovníctvo, doprava, elektronické komunikácie, elektronický obchod. Účinnosť sa očakáva v r. 2025. Ani vzhľadom na termíny úlohy nie je dôvod na skracovanie lehoty na vyjadrenie dotknutých subjektov v MPK

2. Všeobecná zásadná pripomienka k materiálu ako celku

Návrh zákona určuje pojmy a povinnosti veľmi vágne, dokonca ešte vágnejšie než samotná transponovaná smernica. Na základe dostupných informácií a uvedeného sa dotknuté subjekty nevedia vyjadriť formou konkrétnych pripomienok k ukladaným povinnostiam k eventúalnym požiadavkám na zmeny technického riešenia určitých služieb ani ich ekonomickým dopadom. Žiadame v odbornej diskusii s dotknutými sektormi spresniť znenie

3. Všeobecná zásadná pripomienka k materiálu ako celku

V rozpore s legislatívnymi pravidlami vlády nie sú predložené vykonávacie predpisy, na ktoré sa návrh zákona odvoláva, napr. v § 4 ods. 1.

4. Zásadná pripomienka k čl. I., §2 odsek 2

Navrhujeme formulovať nasledovne:

„(2) Tento zákon sa nevzťahuje na odpovedanie na tiesňovú komunikáciu smerovanú na jednotné európske číslo tiesňového volania „112“.

Odôvodnenie:

Navrhovaná úprava predstavuje uloženie povinnosti, ktorá už je uložená iným právnym predpisom a zabezpečuje ochranu totožného záujmu.

Podľa § 86 ods. 3 písm. e) zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách účastník verejne dostupnej interpersonálnej komunikačnej služby založenej na číslach má právo, ak ide o účastníka so zdravotným postihnutím, na rovnocenný prístup k záchranným službám prostredníctvom tiesňovej komunikácie, aký majú ostatní koncoví užívatelia.

Podľa § 93 ods. 2 toho istého zákona podnik je povinný zabezpečiť pre koncových užívateľov so zdravotným postihnutím rovnocenný prístup k záchranným službám prostredníctvom tiesňovej komunikácie, aký majú ostatní koncoví užívatelia.

Explicitné vylúčenie pôsobnosti navrhovaného zákona (v porovnaní s jednoduchým vypustením § 2 ods. 2 navrhovaného zákona) je potrebné z dôvodu právnej istoty povinných subjektov vzhľadom na nedostatočnú jasnosť obsahu použitých pojmov.

5. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 písm. a)

Navrhujeme formulovať nasledovne:

„ a) osoba so zdravotným postihnutím je osoba s dlhodobým telesným, mentálnym, intelektuálnym alebo zmyslovým postihnutím, ktoré vo vzájomnom pôsobení s rôznymi prekážkami môžu brániť jej plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými,“

Odôvodnenie:

Zosúladenie so znením smernice.

6. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 písm. d)

Navrhujeme formulovať nasledovne:

Čl. I, § 3 písm. d) znie:

„d) služba poskytujúca prístup k audiovizuálnym mediálnym službám je služba prenášaná elektronickými komunikačnými sieťami, ktorá sa používa na identifikáciu a výber audiovizuálnych mediálnych služieb, prijímanie informácií o nich a ich sledovanie vrátane všetkých poskytovaných prvkov, najmä titulky pre osoby so sluchovým postihnutím, hlasové komentovanie pre nevidiacich, tlmočenie do slovenského posunkového jazyka, ktoré sú výsledkom vykonávania opatrení zameraných na zabezpečenie prístupnosti služieb podľa osobitného predpisu“

Odôvodnenie:

Zosúladenie so znením smernice. Pôvodne navrhované znenie vyvolávalo dojem, že elektronické komunikačné siete sa používajú na identifikáciu a výber audiovizuálnych mediálnych služieb. Avšak referencia má byť vo vzťahu k službe poskytujúcej prístup k audiovizuálnym mediálnym službám.

7. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 písm. i)

Odkaz č. 13 v čl. I, § 3 písm. i) sa vypúšťa. Ostatné odkazy sa príslušne prečíslujú.

Odôvodnenie:

Odkaz na § 2 zákona č. 250/2007 Z. z. (o ochrane spotrebiteľa) nedáva zmysel, nakoľko spotrebiteľ je definovaný v § 3 písm. i) návrhu zákona.

8. Zásadná pripomienka k čl. I., §3 písm. l)

Odkaz č. 22 v čl. I, § 3 písm. l) sa vypúšťa. Ostatné odkazy sa príslušne prečísľujú.

Odôvodnenie:

Odkaz na § 2 písm. a) zákona č. 22/2004 Z. z. (o elektronickom obchode) nedáva zmysel, nakoľko vymedzenie elektronickej služby je priamo v návrhu zákona. Navyše, pojmovo je rozdiel, nakoľko zákon o elektronickom obchode používa pojem služba informačnej spoločnosti.

9. Zásadná pripomienka k čl. I., §5, odsek 1 písm. e)

Navrhujeme uvedené ustanovenie vypustiť

Odôvodnenie:

Požiadavka, aby subjekt administratívnoprávnej povinnosti sám seba udal je v rozpore s princípom zákazu donucovania k sebaobviňovaniu.

10. Zásadná pripomienka k čl. I., §5, odsek 1 písm. f)

Navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. I, § 5 ods. 1 písm. f) znie:

„Poskytovateľ služby je povinný na základe odôvodnenej žiadosti príslušného orgánu verejnej moci poskytnúť všetky informácie potrebné na preukázanie zhody služby v štátnom jazyku a spolupracovať s ním pri každom opatrení prijatom s cieľom odstrániť nesúlad služby, ktorú uviedol na trh členského štátu, s uplatniteľnými požiadavkami na prístupnosť“

Odôvodnenie

Zosúladenie so znením smernice.

11. Zásadná pripomienka k čl. I., §6, odsek 1

Navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. I, § 6 ods. 1 znie:

(1) Požiadavky na prístupnosť uvedené v § 5 sa uplatňujú v rozsahu, v akom ich plnenie

- a) nevyžaduje významnú zmenu služby, ktorá by mala za následok zásadnú zmenu jej základnej povahy, alebo
- b) nepredstavuje podľa kritérií ustanovených vo vykonávacom predpise neprimeranú záťaž pre poskytovateľa služby.

Odôvodnenie:

Zosúladením so znením smernice.

12. Zásadná pripomienka k čl. I., §6, odsek 2

Navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. I, § 6 ods. 2 znie:

Poskytovateľ služby je povinný posúdiť splnenie podmienky podľa odseku 1 a výsledok posúdenia uchovávať päť rokov od posledného poskytnutia služby. Na žiadosť orgánov dozoru poskytne poskytovateľ služby kópiu posúdenia.

Odôvodnenie:

Zosúladenie so znením smernice.

13. Zásadná pripomienka k čl. I., §6, odsek 3

Navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. I, § 6 ods. 3 znie:

Poskytovateľ služby, ktorá spĺňa podmienku podľa odseku 1 písm. b) obnoví posúdenie so zreteľom na každú kategóriu alebo typ služby plnenia podmienky podľa odseku 1 písm. b)

- a) pri zmene ponúkanej služby,
- b) na žiadosť orgánu kontroly súladu služieb a
- c) každých päť rokov od posledného posúdenia

Odôvodnenie:

Zosúladenie so znením smernice

14. Zásadná pripomienka k čl. I., §7, odsek 3

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Nie je zrejmé, čo sa sleduje predmetným ustanovením. Odkaz na odseky 1 a 2 § 7 nedáva zmysel.

15. Zásadná pripomienka k čl. I., §8, odsek 1

Navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. I, § 8 ods. 1 znie:

Ak požiadavky na prístupnosť podľa § 4 odsek 1 nezahŕňajú jednu alebo viac funkcií vyplývajúcich z poskytovania služby, tieto funkcie alebo prostriedky musia byť so zámerom v čo najväčšej miere umožniť ich predpokladané využívanie osobami so zdravotným postihnutím prístupné na základe dodržiavania príslušných kritérií funkčnosti.

Odôvodnenie:

Zosúladenie so znením smernice

16. Zásadná pripomienka k čl. I., §8, odsek 2

Navrhujeme formulovať nasledovne:

V čl. I, § 8 ods. 2 znie:

„Za podmienok ustanovených v odseku 1 možno tieto kritériá funkčnosti použiť namiesto jedného alebo viacerých konkrétnych technických požiadaviek, ak

- a) sa na konkrétnu technickú požiadavku odkazuje v požiadavkách na prístupnosť,
- b) je uplatňovanie príslušných kritérií funkčnosti v súlade s požiadavkami na prístupnosť, a
- c) výsledkom poskytovania služby je zhodná alebo lepšia prístupnosť predvídateľného používania osobami so zdravotným postihnutím, ako by bola pri použití špecifických technických požiadaviek.“

Odôvodnenie:

Zosúladenie so znením smernice.

17. Zásadná pripomienka k čl. I., §10, odsek 1, písm. a)

V čl. I, v § 10 ods. 1 písm. a) sa text „ods. 3“ vypúšťa.

Odôvodnenie

V súlade s ostatnými predkladanými pripomienkami – vzhľadom na vypustenie povinnosti podľa § 2 ods. 2 je potrebné vypustiť aj právomoc výkonu dozoru.

18. Zásadná pripomienka k čl. I., §11, odsek 2

Žiadame vypustiť ods. 2.

Odôvodnenie

Za nedodržanie vágnych a nejasných povinností sú navrhované neprimerane vysoké sankcie.

19. Zásadná pripomienka k čl. III., §224a odsek 1 a 2

V čl. III, § 224a ods. 1 a 2 je potrebné prepracovať, resp. ods. 1 vypustiť.

Odôvodnenie:

Zrejme ide o snahu transponovať prílohu č. I, časť. IV písm. b) smernice 2019/882. Znenie navrhované v predkladanom návrhu zákona je ale nevykonateľné, nakoľko elektronický programový sprievodca (EPG) ani jeho poskytovateľ nedokáže zabezpečiť prístupnosť audiovizuálnych služieb. Metadáta nevyhnutné pre splnenie požiadavky prístupnosti musí zabezpečiť poskytovateľ príslušnej audiovizuálnej mediálnej služby. EPG môže len v príslušnom rozhraní zobrazíť informáciu, že príslušná zložka audiovizuálnej mediálnej služby spĺňa požiadavku prístupnosti. Rovnako EPG alebo poskytovateľ EPG nedokáže zabezpečiť, aby multimodálny prístup bol v primeranej kvalite a zosynchronizovaný so zvukovou a obrazovou zložkou príslušnej zložky audiovizuálnej mediálnej služby. Ide o chybnú transpozíciu smernice.

20. Zásadná pripomienka k vykonávaciemu predpisu – Nariadenie vlády SR, ktorým sa vykonáva zákon požiadavkách na prístupnosť služieb pre osoby so zdravotným postihnutím

V prílohe č. 2, písm. a) navrhujeme formulovať nasledovne:

„a) Elektronické komunikačné služby

Odôvodnenie:

V súlade s pripomienkou k § 2 ods. 2 vlastného materiálu. Požiadavky týkajúce sa prístupu k tiesňovým službám sú už upravené ustanoveniami zákona č. 452/2021 Z. z. o elektronických komunikáciách a ich prípadná precizácia by mala spadať do právomoci Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/61>